ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник відділу освіти Балаклійської міської ради Харківської області

_____ Світлана ШВІД

«27» жовтня 2021 року

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ БАЛАКЛІЙСЬКОГО ЛІЦЕЮ БАЛАКЛІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2020/2023 РОКИ

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Балаклійського ліцею Балаклійської
міської ради Харківської області,
протокол №14 від «27» серпня 2021 року
(зі змінами та доповненнями)

І. ВСТУП

Концепція діяльності і перспективного розвитку Балаклійського ліцею спрямована на реалізацію державної політики в галузі освіти.

XXI століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури всього населення набувають вирішального значення для економічного і соціального поступу країни. Інтеграція і глобалізація соціальних, економічних і культурних процесів, які відбуваються у світі, перспективи розвитку української держави в найближчі два десятиліття вимагають глибокого оновлення системи освіти, зумовлюють її випереджувальний характер.

Становлення української державності, інтеграція в Європейське та світове співтовариство, побудова громадянського суспільства передбачають орієнтацію на людину, пріоритети духовної культури, визначають основні напрямки реформування освітнього процесу.

Стрижень освіти XXI століття – розвивальна, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, прагне змінити на найкраще своє життя та життя своєї країни.

Закон України «Про повну загальну середню освіту» визначив основні напрямки розвитку галузі в XXI столітті.

Головна мета української системи освіти - створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, формувати покоління, здатного навчатися протягом життя, створювати і розвивати цінності громадянського суспільства.

Стратегія розвитку закладу освіти – це не зупинятися на здобутому, а орієнтуватися на перспективу, спрямовану на гуманізацію освіти, що полягає в утвердженні людини як найвищої соціальної цінності, найповнішому розкритті її здібностей та задоволенні різноманітних освітніх потреб, забезпеченні пріоритетності загальнолюдських цінностей, гармонії стосунків людини й навколишнього середовища, що покликане формувати цілісну картину світу, духовність, культуру особистості і планетарне мислення; нероздільність навчання і виховання, що полягає в їх органічному поєднанні, підпорядкуванні змісту навчання і виховання, формування цілісної та розвиненої особистості.

Зосередженість на потребах освіти і розвитку учнів передбачає пряму залежність проектування навчального змісту і методичного забезпечення від вікових та індивідуальних

особливостей ліцеїстів. Основою всіх перетворень має стати реальне знання потенціальних можливостей дітей, прогнозування потреб і моделей розвитку особистості. Саме на цьому грунтується застосування особистісно орієнтованих педагогічних технологій.

Актуальним завданням є забезпечення громадянам доступності здобуття якісної освіти, подальше утвердження її національного характеру, навчання володінню сучасними методами отримання знання та розвитку особистості. Значна роль у реалізації цього завдання відводиться закладам освіти з поглибленим вивченням окремих предметів, зокрема інформаційних технологій. Проблема активного використання інформаційних та комунікаційних технологій стає все актуальнішою з розвитком їх у суспільстві.

Також реформування освіти передбачає відновлення змісту навчання з орієнтацією на «ключові компетентності», оволодіння якими дозволить здобувачам освіти вирішити різні проблеми в професійному, соціальному, повсякденному житті.

Саме тому девіз роботи Балаклійського ліцею: «Компетентність особистості – мета сучасного освітнього закладу».

Організаційно-методичне забезпечення

Організаційно-методичне забезпечення передбачає використання всіх документів, регламентованих чинною нормативною базою щодо загальної середньої освіти:

1. Закон України «Про освіту».

2. Закон України «Про повну загальну середню освіту».

3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI.

4. Постанова Кабінету Міністрів «Про перехід загальноосвітніх начальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання».

5. Закон України «Про інноваційну діяльність».

6. Державний проект «Школа майбутнього».

7. Обласний програмно-цільовий проект «Інноваційна школа XXI століття».

8. Програма «Україна XXI».

9. Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти.

Зміст «базової та повної середньої освіти створює передумови… для формування соціальної, комунікативної, комп'ютерної та інших видів компетентності учнів».

10. Концепція 12-річної середньої загальної школи.

Провідний освітянський концептуальний документ серед основних завдань загальноосвітньої школи визначає виховання «національної свідомості, вільної, демократичної, життєвої і соціально компетентної особистості», «стрижень шкільної освіти – розвивальна, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни».

11. Концепція профільного навчання в старшій школі.

Серед основних завдань профільного навчання старшої школи в нашій державі виокремлено «формування соціальної, комунікативної, інформаційної, технологічної компетенцій учнів на допрофесійному рівні…».

12. «Про запровадження 12-бальної шкали оцінювання освітніх досягнень учнів у системі загальної середньої освіти».

Подано визначення компетентності як загальної здатності, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, нахилах, здобутих завдяки навчанню.

13. «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі повної загальної середньої освіти».

Виокремлено основні групи компетентності:

- соціальні
- полікультурні
- комунікативні
- інформаційні
- саморозвитку та самоосвіти
- продуктивної творчої діяльності.

Задача закладу освіти – іти назустріч змінам у світі та в освітній реальності. Перш за все, слід погодитися з правом дитини на свій, унікальний і неповторний шлях пізнання світу, на вільний розвиток свого особистого, суб'єктивного й нестандартного знання.

Максимально повно вирішити цю проблему можливо тільки в закладі освіти, де створюються належні матеріально-технічні умови, є необхідне науково-методичне та кадрове забезпечення. Балаклійський ліцей покликаний організовувати освітньо-виховний

- **зобов' язаності** — ліцеїст будує свої стосунки з закладом на зворотній зобов'язаності: «отримав умови — дай результат»;
- **демократизації** - співробітництво, співтворчість педагогів і ліцеїстів, віру в їхні творчі сили, повагу до особистості учня;
- **вільного вибору** - передбачає право вибору в забезпеченні потреб ліцеїста в самореалізації, духовному самовдосконаленні, здобуття освіти й підготовки до активної професійної та суспільної діяльності засобами навчальної й позакласної діяльності здобувачів освіти;
- **диференціації й індивідуалізації** освітньо-виховного процесу передбачає облік рівнів інтелектуального, фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку ліцеїста, стимулювання активності, розкриття творчої індивідуальності кожного;
- **гуманізації** - можливість забезпечити умови для творчого розвитку особистості;
- **єдності загальнолюдського і національного** - співтворчості вчителя і ліцеїста, відкритості та динамічності освіти.

Компетентнісний підхід

Загальний аналіз сутності поняття компетентнісного підходу, характеристику компетентностей в освітніх системах зарубіжних країн здійснили українські педагоги: О. Овчарук, О. Пометун, О. Локшина. Це дає нам змогу зосередитись на ключовій компетентності шкіл освіти – **умінні здобувачів освіти вчитися.**

Компетентнісний підхід полягає в зміщенні акценту з накопичування нормативно визначених знань, умінь і навичок до формування й розвитку в ліцеїстах здатності практично діяти, застосовувати індивідуальні техніки й досвід успішних дій у ситуаціях професійної діяльності та соціальної практики. Запровадження компетентнісного підходу в освітню систему передбачає спрямованість освітньо-виховного процесу на формування та розвиток ключових і предметних компетентностей особистості, які в сукупності складатимуть її інтегровану характеристику. Перспективність компетентнісного підходу полягає в тому, що він передбачає високу готовність випускника школи до успішної діяльності в різних галузях.

У зв'язку з цим, у програмі стратегій розвитку Балаклійського ліцею трансформація змісту передбачає послідовний перехід від навчально-предметного змісту, який базується на основах наук, до іншого його ядра: особистісно орієнтованого, діяльнісного, яке засноване на

вирощуванні ***універсальних способів пізнання світу.*** Це відповідає пошуку засобів формування ***компетентностей.***

Упроваджувати компетентнісний підхід щодо реалізації моделі випускника треба на основі особистісно орієнтованого навчання та гуманізації навчально-виховного процесу.

Традиційна і особистісно орієнтована модель підготовки випускника

Структурні компоненти підготовки випускника	**Традиційна модель підготовки випускника**	**Особистісно орієнтована модель підготовки випускника**
Мета	Засвоєння учнями системи цінностей, освітніх установок і досвіду, створених попередніми поколіннями	Розвиток особистості учня як неповторної індивідуальності; створення оптимальних умов для його становлення, особистісного розвитку; розвиток у ньому механізмів саморозвитку, адаптації, саморегуляції, самозахисту та самовиховання; у підтримці на шляху професійного самовизначення і самореалізації
Проєктування цілей	Реалізує педагогічний колектив, зважаючи на соціальне замовлення держави, суспільства, ліцею та власних поглядів та установок педагога	Проектується педагогічним колективом і педагогом, зокрема на основі визначення потреб, бажань, можливостей дитини та їх врахуванні
Основи модель	Поглиблена знаннєва підготовка ліцеїстів предметного циклу	Орієнтація на особистісний розвиток і саморозвиток здобувача освіти протягом життя

Орієнтація діяльності педагога	Предметно-зцентрована	Особистісно орієнтована
Характер відносин	Суб'єкт-об'єктний	Суб'єкт-суб'єктний
Особливості взаємодії	Вплив педагога (суб'єкта) на учня (об'єкта)	Взаємодія вчителя та учня як співтворців освітнього процесу
Організація освітнього процесу	Педагогічний колектив конструює способи і методи досягнення мети підготовки випускника. Навчання здійснюється за допомогою колективної форми	Педагогічний колектив і педагог проєктують освітній процес згідно з діагностуванням потреб і можливостей розвитку учня через організацію особистісно-розвивального освітнього середовища (діагностування, проєктування і організація з урахуванням індивідуальних потреб особистості)
Пріоритети	Авторитет педагога; когнітивний характер підготовки вчителя	Визнання унікальності й неповторності особистості, повага, розвиток особистості
Позиція, стиль і роль педагога	Авторитарні (педагог претендує на головне «джерело невичерпної інформації з предмета викладання); зберігач і транслятор професійно-педагогічних знань, норм, цінностей	Демократичні (фасилітатор: помічник і організатор створення індивідуальної освітньої траєкторії розвитку здобувача освіти, особистісно орієнтованого навчання в школі)
Позиція учня	Той, кого ведуть, засвоювач, ретранслятор	Невимушена активність

Емоційний фон	Невпевненість у собі; замкнутість, настороженість і тривожність; боязнь учня перед осудженням, невдачею; емоційна напруженість;	Радість, емоційне збудження від свого успіху, задоволення від «бути почутим», стимулювання творчості й неоднозначності; невимушеність; упевненість у собі
Характерні методи і форми навчання	Репродуктивні	Продуктивні, творчі (діалог, полілог, створення «ситуації успіху», драматизація дидактичних ситуацій, рольові ігри, індивідуальні завдання, творчі роботи, проблеми заняття)
Контроль за освітньою діяльністю	Переважно зовнішній (з боку педагога, адміністрації)	Переважно внутрішній (з боку особи, що навчається, бачить у цьому сенс, перспективу самореалізації, а отже, внутрішню мотивацію, організацію-контроль)
Оцінювання	Оцінювання знань ліцеїста вчителем має переважно суб'єктивний характер. Оцінка результатів одного учня порівнюється з результатами іншого	Оцінюються учнівські досягнення в ретроспективі (оцінюються досягнення кожного учня особисто порівняно з його попередніми досягненнями). Визначається, оцінюється і коригується учнем, з огляду на особистісну орієнтацію освітнього-виховного процесу
Результат	Учень, який володіє знаннями з предметів, з репродуктивним типом мислення, застарілими стереотипами у виборі мети поведінки, авторитарним стилем, тяжінням до колективних форм діяльності, неспроможністю	Гнучка особистість із демократичним стилем поведінки, вміє самообгрунтовувати власні дії, реалізується на основі авторської моделі, орієнтується на діалог, свідомо приймає рішення,

	приймати рішення й нести за них відповідальність, ригідна особистість	здатний до кар'єрного зростання та саморозвитку протягом життя, легко адаптується в суспільстві, що змінюється; особистість, що спирається на ясне розуміння себе й навколишнього світу, здатна ефективно діяти в ньому, має необхідні для цього психофізіологічні, інтелектуальні, емоційно-вольові та лідерські якості

Педагогічна підтримка в особистісно орієнтованій освіті

«Під педагогічною підтримкою ми розуміємо процес спільного з дитиною визначення її власних інтересів, цілей, можливостей, шляхів подолання перепон і проблем, які заважають їй зберегти свою людську гідність і самостійно досягнути бажаних результатів у навчанні, самовихованні, спілкуванні, образі життя», - таке визначення дав О.С. Газман автор роботи «Педагогічна підтримка дитини в навчанні» .

Головна мета педагогічної підтримки - розвиток самостійності дитини, поступове й цілеспрямоване просування до спроможності управляти обставинами власного життя.

Формування компетентностей випускника

Під час формування компетентностей та універсальних вмінь організацію роботи закладу спрямовано на створення таких умов, за яких особистість залишається самоцінною і володіє засобами самовизначення по відношенню до культури, суспільства, світу, інших людей, самого себе. Мова йде щодо створення умов переходу від оволодіння дитиною навчальними предметами до вирощування унікальності й неповторності кожної особистості, до її особистої відповідальності за свою долю, визнання нею унікальності й неповторності інших людей. Також до пріоритетів сьогодення відносимо уміння *оперувати такими технологіями та знаннями, що задовольнять потреби інформаційного суспільства, підготують молодь до нових ролей у цьому суспільстві.* Саме тому важливим нині є не тільки вміння оперувати власними знаннями, а й *бути готовим змінюватися та пристосовуватися до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатися впродовж життя,* наслідком чого сьогодні виникає необхідність формувати в учня одну з головних компетентностей – уміння вчитися.

У Балаклійському ліцеї учні здобувають освіту з 10 по 11 класи. Протягом двох років поглиблюються, розширюються знання ліцеїстів про процеси та явища суспільного життя, про права людини, відбувається пізнання філософських, культурних, політико-правових і соціально-економічних основ життя суспільства, визначається громадянська позиція людини, її соціально-політична орієнтація. Завдання нашого закладу полягає в тому, щоб у процесі суспільної діяльності здобувачі освіти вдосконалювали **готовність і вміння захищати свої права та права інших людей, уміли діяти індивідуально й колективно.**

Виховання **громадянськості** в ліцеї базується на реалізації в освітньому процесі діяльнісного підходу, відповідно до якого в структурі особистості виникають і закріплюються передусім ті новоутворення, у «конструювання» яких індивід вкладає свої почуття, власну працю, енергію, конкретну дію, виявляючи цілеспрямовану активність. Отже, активну громадянську позицію молоді й людини легше сформувати через діяльнісне засвоєння явищ суспільного життя, коли вона бере участь у моделюванні таких явищ, на практиці засвоює навички комунікації, дискутування, обстоювання власного погляду. Для цього потрібно «розсунути» стіни школи, «ввести» учня до навколишнього світу в усій його різноманітності. Важливими складниками шкільного життя стали такі: ідея пріоритету прав особистості, демократизація управління, створення умов для громадянської діяльності. В закладі освіти й поза нею, перетворення школи на відкриту спільноту, створення атмосфери взаємоповаги, взаємовідповідальності, конструктивного діалогу, спілкування, консенсусу інтересів усіх груп учасників ліцейського життя.

Лише через таку ієрархію ціннісних підходів, як людина (особистість) – народ (культура, історія, освіта) – держава (суспільство), можна реалізувати перспективну й демократичну модель виховання в дусі громадянськості.

Проявом сформованої громадянської особистості є **її громадянська компетентність** – *здатність людини активно, відповідально й ефективно реалізувати громадянські права та обов'язки* задля розвитку демократичного суспільства.

Формування громадянської компетентності учня має бути спрямованим на опанування трьох вищезазначених компонентів громадянськості, що передбачає такі напрями її набуття:

Компонент громадянськості	Напрямки набуття учнями умінь, навичок та якостей особистості
Ціннісний.	Керуючись системою демократичних цінностей, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні та визначати власну позицію.

Діяльнісний (технологічний)	Застосовувати процедури та технології захисту власних інтересів, прав і свобод – своїх та інших громадян, виконання громадянських обов'язків у межах місцевої громади, держави та її політичних інститутів. Застосовувати способи та стратегії взаємодії з органами державної влади на користь собі та громадянському суспільству.
Процесуальний (особистісно-творчий)	Виконувати способи діяльності й моделі поведінки, що в межах чинного законодавства України відповідають інтересам самореалізації особистості та захищають її права людини і громадянина. Робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних та колективних рішень, враховуючі власні інтереси, інтереси і потреби інших громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави.

Формування *культурної компетентності* учня має бути спрямованим на опанування трьох вищезазначених компонентів культури, що передбачає такі напрями її набуття:

Компонент культури	**Напрямки набуття учнями умінь, навичок та якостей особистості**
Ціннісний.	Аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного українського суспільства. Застосовувати методи самовиховання і самореалізації, орієнтовані на систему індивідуальних, національних і загальнолюдських цінностей.
Діяльнісний (технологічний)	Застосовувати засоби та технології інтеркультурної взаємодії. Розробляти і реалізовувати стратегії діяльності, поведінки й кар'єри в умовах міжкультурного суспільства.

Процесуальний (особистісно-творчий)	Знати рідну мову й іноземні, застосовувати навички мовлення та норми відповідальної мовної культури, інтерактивно використовувати рідну та іноземні мови, символіку й тексти. Опанувати та створювати моделі.

Досліджуючи проблеми формування життєвої компетентності, ми опиралися на міркування І. Г. Єрмакова, який узагальнює різні погляди: «Щоб знати своє місце в житті, ефективно освоїти життєві і соціальні ролі, випускник української школи має володіти певними якостями й уміннями:

- бути гнучким, мобільним, конкурентноздатним, вміти інтегруватися в динамічне суспільство, презентувати себе на ринку праці;
- використовувати знання як інструмент для розв'язання життєвих проблем;
- генерувати нові ідеї, приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність;
- володіти комунікативною культурою, уміти працювати в команді;
- уміти запобігати та виходити з будь-яких конфліктних ситуацій;
- уміти здобувати, аналізувати інформацію, отриману з різних джерел, застосовувати її для індивідуального розвитку й самовдосконалення;
- дбайливо ставитися до свого здоров'я і здоров'я інших як найвищої цінності;
- бути здатним до вибору серед численних альтернатив, що пропонує сучасне життя».

Доцільно співвіднести можливості продуктивного навчання із специфікою кожної окремої групи компетентності.

Групи компетентностей	Можливості продуктивного навчання
Соціальна • уміння робити вибір • уміння приймати рішення • уміння брати відповідальність • уміння безконфліктно співіснувати	Забезпечення власної активності учня – (activity діяльність). Стимулювання пізнавальної активності учнів. Опора на діяльність учня. Забезпечення співробітництва. Здійснення роботи в команді. Орієнтація на конкретний продукт. Забезпечення мотиваційної діяльності (те, що я роблю, є

	корисним). Усвідомлення власного внеску в суспільну роботу. Розв'язання проблем. Пошук шляхів реалізації проекту. Встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Формування адекватної оцінки й самооцінки. Уміння використовувати власний досвід. Адаптація до змін. Розвиток здібностей та обдарованості учнів і підвищення через це їхнього соціального статусу.
Полікультурна • оволодіння досягненнями культури; • розуміння інших людей, їх індивідуальності, їх відмінностей за національними, культурними, релігійними та іншими ознаками	Розробка проектів культурологічної спрямованості. Забезпечення розширення кругозору та підвищення культурного рівня учнів. Здійснення роботи в команді, забезпечення взаємодії учнів. Усвідомлення ролі і впливу предмета на розвиток культури. Оцінювання творів літератури та мистецтва. Визначення ставлення до власної діяльності та діяльності інших людей. Повага до чужої праці. Вплив освітнього середовища на розвиток учнів. Співвіднесення об'єкта навчання з власним досвідом. Формування загальнолюдських цінностей.
Комунікативна • уміння спілкуватися усно, писемно, рідною та іноземними мовами	Обговорення проблем та адекватне ставлення до критики Формування власної точки зору. Уміння доводити власну позицію. Розвиток культури мовлення. Уміння презентувати свій продукт. Можливість для безпосереднього спілкування. Стимулювання критичного ставлення до себе. Уміння адаптуватися в мовному середовищі.

Інформаційна • уміння добувати, опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел	Використання різних джерел інформації. Уміння класифікувати документи. Уміння користуватися новими інформаційними технологіями. Уміння переробляти інформацію для отримання певного продукту. Аналіз та критичне ставлення до інформації. Самостійне опрацювання інформації. Залучення власного досвіду.
Саморозвитку й самоосвіти • готовність та потреба навчатися протягом усього життя	Узагальнення власних знань. Організація власних прийомів навчання. Організація самоосвітньої діяльності. Постійне удосконалення. Мотивація саморозвитку. Залучення та збагачення власного досвіду. Підтримка пізнавального інтересу. Потреба в нових знаннях. Визначення перспективи діяльності. Співвіднесення теоретичних знань з практикою.
Продуктивної творчої діяльності • готовність та потреба у творчості	Уміння побачити та сформулювати проблему. Уміння знаходити нові рішення. Уміння діяти в нестандартних ситуаціях. Активізація творчих здібностей учнів. Реалізація творчого потенціалу учнів.

Високий рівень випускника характеризується:

- **Ціле-мотиваційним компонентом,** що передбачає сформованість мотивів і цілей діяльності учня як запоруки власної самореалізації і саморозвитку, свідомого кар'єрного зростання;
- **Змістовним компонентом,** що передбачає системне володіння предметними компетентностями, продуктивний рівень відтворення теоретичних понять у практичній діяльності;

- **Операційним компонентом,** що передбачає творчий рівень та аргументоване застосування набутих компетентностей;
- **Інтеграційним компонентом,** що передбачає впевненість у власних можливостях, творче ставлення до майбутньої практичної діяльності та її реалізації залежно від змін у суспільстві, стійке бажання самопізнання і системне володіння навиками самоаналізу, саморегуляції, самооцінки і самоконтролю, самоактуалізації.

Однією з істотних відмінностей ліцею від масової школи є те, що наш ліцеїст – сам ініціатор свого освітнього руху і сам автор тої траєкторії, яку він вибудовує всередині широкої освітньої реальності.

Індивідуально освітня траєкторія окреслює:

1. Напрямок руху учня (ліцей, як правило, відкриває шлях до здобуття професій типу: «людина - людина», «людина - природа», «людина – лехнології»).
2. Місця в освітній системі ліцею, які забезпечують індивідуальне просування (об'єднання за інтересом, проектні групи, ліцейське наукове товариство і т.д.).
3. Засоби освоєння цих «місць» і з максимальною користю для саморозвитку.
4. Поле діяльності в освітньому просторі поза межами ліцею.
5. Форми позаурочної активності та стимули до просування та самоствердження в різних сферах творчої, науково-дослідної та громадсько-політичної діяльності.

Означивши куди і як рухатися, ліцеїст та педагог як суб'єкти освітньої діяльності можуть вирушати в спільну освітню подорож. Освіта в ліцеї – це спільна творча робота без традиційного поділу на тих, хто вчить, і тих, хто вчиться.

Таким чином, технологія створення індивідуальної освітньої траєкторії перетворює учня з пасивного реципієнта готових знань на партнера педагогів у процесі власного розвитку й саморозвитку.

Вимога брати активну участь у будівництві власної особи покращує самооцінку дитини, сприяє зростанню самоповаги, вивільнює потенціал пошукової активності та інтелектуальної енергії. За час навчання в ліцеї має виробитися звичка обговорювати і в ліцеї, і вдома, як і якого освітньою траєкторією рухатися, які потрібні ресурси для досягнення успіху, які дії матимуть оптимальний результат тощо.

Правова культура

Зважаючи на те, що сучасному етапу цивілізації притаманні прояви нетерпимості, агресивності, тероризму, економічної нестабільності, особливу увагу в ліцеї педагогічні працівники приділяють процесу формування особистості високої духовності, планетарної свідомості, готовності й вміння жити в мирі й злагоді, почуття високої моральної відповідальності за долю людини на нашій планеті.

Своєрідним регулятором цивілізованих стосунків у суспільстві та міжнародного спілкування є правова культура держави й кожної особистості.

Правова культура – складова й вияв духовної культури особистості – базується на ідеї гармонійності, цілісності сучасного світу, єдності природного, соціального й духовного середовища проживання людини, історико-культурних традиціях.

Правова культура ліцеїстів є необхідною передумовою громадянського становлення особистості, її гуманістичної спрямованості, моральної саморегуляції поведінки в системі «людина і право», «людина і закон».

Проблематика, яка пов'язана з вихованням правової культури знайшла відображення у філософському, культурологічному та юридичному аспектах у працях Аристотеля, Платона, І. Канта, Г.С. Сковороди, М.М. Бахтіна, В.С. Соловйова, П.О. Флоренського, С.І. Головатого, О.В. Скрипнюка, С.Б. Кримського, Л.Є. Шкляра, А. Швейцера, Т.О. Чайки та інших. Психологічне обґрунтування проблеми висвітлено в роботах Б.Г. Ананьєва, Т.Д. Беха, Л.С. Виготського, Г.С. Костюка, І.С. Кона, С.Д. Максименка, С.Л. Рубінштейна, О.С. Чебикіна, Т.А. Флоренської та інших.

ІІІ. СТРУКТУРА ЛІЦЕЮ ТА ПОГЛИБЛЕНЕ ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ

Встановити таку структуру навчального закладу по **2020-2023** навчальний рік включно:

ІІІ ступінь – 10-11 класи (11-річної системи навчання) – багатопрофільний ліцей із поглибленим вивченням української мови та літератури; математики; біології та хімії; екології, економіки та географії;

у 2021-2022 н.р.

ІІІ ступінь – 10-11 класи (11-річної системи навчання) – багатопрофільний ліцей з поглибленим вивченням української мови та літератури; математики; біології та хімії; екології, економіки та географії;

у 2022-2023 н.р.

III ступінь – 10-11 класи (11-річної системи навчання) – багатопрофільний ліцей з поглибленим вивченням української мови та літератури; математики; біології та хімії; екології, економіки та географії; історії та правознавства.

За умов додаткового соціального замовлення, потреб учнів, батьків, суспільства можуть бути запроваджені інші напрями поглибленого вивчення предметів.

IV. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІЦЕЮ

Першорядними концептуальними принципами діяльності ліцею є наступні:

- орієнтованість на стратегію розвитку суспільства, на своєчасну адаптованість до змін у зовнішньому оточенні та впливу на нього;
- надання пріоритету людському фактору, як найважливішому, що потребує щоденного розвитку та вдосконалення;
- створення оптимального за змістом та формами освітнього комплексу з:
    - математики як основ відтворення положень точних наук та формування єдиної наукової картини всесвіту;
    - хімії та біології як основи набуття об'єктивних знань про навколишній світ та вмінь творчо-експериментального мислення;
    - інформатики та комп'ютерної техніки як основи сприймання та переробки щільного потоку інформації;
    - іноземної (зокрема англійської) мови як основи наднаціонального спілкування з науково-теоретичних та практичних питань;
    - української мови і літератури як основи культури українського народу;
    - основ економіки, історії та права як засобу орієнтування в сучасних соціально-економічних умовах.
- відтворення засад безперервної освіти в системі раннього пошуку та навчання обдарованих дітей;
- демократичний стиль управління, урахування актуальних інтересів кожного учасника освітньо-виховного процесу в загальному успіхові діяльності закладу;
- відсутність будь-яких пріоритетів політичного, ідеологічного, релігійного змісту;
- спрямованість освітньо-виховного процесу на набуття загальнолюдських цінностей, національно-культурне та патріотичне виховання учнів;

- відсутність будь-яких умов та опис на отримання освіти (майнових, культурно-етичних, мовних тощо) за наявності творчих здібностей учнів;
- дотримання умов конкурсного набору до ліцею.

V. ЗМІСТ ОСВІТИ

Загальна діяльність кожної людини складається із сукупності видів діяльності: виробничої, соціальної, інтелектуальної, культурної, взаємопов'язані, невід'ємні одна від одної.

Здобувачам освіти протягом навчання в ліцеї надається змога як кожній знайти себе в кожній із перелічених сфер, реалізувати власні здібності, виявити, що їм вдається найкраще.

Ідея безперервної освіти посідає найпомітніше місце серед прогресивних ідей кінця XX ст., її філософська і загальнолюдська цінність, без сумніву, дуже значна, її головна мета – забезпечити кожній людині постійне творче оновлення, розвиток і досконаліть протягом усього життя.

Навчання здійснюється відповідно до віку дітей, обсягу та рівня їх знань, психолого-педагогічних можливостей.

У класах до профільної підготовки:

- забезпечення досконалого володіння українською та іноземними мовами, математикою, інформатикою, біологією, хімією, географією, економікою, історією та громадянською освітою;
- засвоєння знань із базових дисциплін;
- формування допрофесійних компетенцій;
- надання можливості здобуття наступних рівнів освіти;
- формування високих духовних якостей та світоглядних позицій.

Предмети можуть викладатися з використанням ІКТ навчання. Особливостями яких є – управління освітнім процесом (інтерактивний засіб організації пізнавальної і пошукової діяльності, спрямованої на творчий розвиток учнів);

- збереження і можливість оперативної передачі на будь яку відстань будь-яких обсягів інформації, у будь-якій доступній для сприйняття формі;
- можливість діалогу між вчителем і учнем через телеконференції й електронну пошту;

- можливість запису й отримання будь-якої інформації в досить великому обсязі, зокрема Інтернет;
- забезпечення індивідуалізації та диференціації навчання;
- інтерактивність, можливість зворотного зв'язку;
- можливість оперативного контролю й консультаційної допомоги на будь-якому етапі навчання.

Забезпечується комплексна робота допрофесійної підготовки учнів.

Освітньо-виховний процес у ліцеї орієнтується так, щоб за можливістю максимально охопити спектр інтересів учнів. Поглиблення під час вивчення необхідних профільних дисциплін доповнюється профільними спецкурсами.

Викладачі вищих навчальних закладів на основі укладених з адміністрацією ліцею угод читають лекції і семінари, залучають учнів до посильної науково-дослідної діяльності.

Із поглибленим вивченням української мови та літератури

Сьогодення висуває високі вимоги до комунікативної підготовки випускників. На думку фахівців, у пересічної людини до 70% часу припадає на спілкування. Шкільна освіта повинна відповідати на виклики часу, ураховуючи потреби учнів, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Відповідно до чинної програми з української мови в процесі навчання необхідно розв'язати важливі загальноосвітні, виховні й практичні завдання, а саме:

- підготувати старшокласників до використання мовних ресурсів в усіх ланках виробничої та невиробничої галузі;
- сформувати в них уміння й навички доцільного використання мовних засобів у різних життєвих ситуаціях із дотриманням українського мовленнєвого етикету;
- виховувати в старшокласників шанобливе ставлення до української мови як до державної;
- створити умови для набуття учнями міцних знань з української мови (її лексичний склад, граматичну будову, текстотворчі ресурси як основи для формування мовних і мовленнєвих умінь і навичок);
- виробити в старшокласників потребу в постійному вдосконаленні рівня знань, культури мовлення;

- ознайомлення старшокласників із основами ораторського мистецтва, удосконалення їх уміння говорити аргументовано, переконливо викладати свої думки, коректно сперечатися, дискутувати, відстоювати власні погляди, використовуючи різні способи аргументації, вести діалог з різними співрозмовниками, дотримуючись правил мовленнєвого етикету.

Із поглибленим вивченням математики

На сучасному етапі розвитку суспільства забезпечення належного рівня математичної підготовки набуває особливої актуальності. Це обумовлено насамперед тим, що сьогодні все більше спеціальностей потребують високого рівня застосування математики, а відтак розширюється коло школярів, для яких математика стає професійно значущим предметом.

Математика є опорним предметом під час вивчення суміжних дисциплін (фізики, хімії, інформатики, біології, географії, економіки). Тому без належної математичної підготовки є унеможливлена повноцінна освіта сучасної людини та забезпечення її неперервності.

Вирішальне значення для системи шкільної освіти має вплив предмета математика на особистість здобувачів освіти. Йдеться насамперед про розвиток логічного мислення, просторових уявлень й уяви, алгоритмічної та інформаційної культури, уваги, пам'яті, позитивних властивостей особистості й рис характеру, емоційно-вольової сфери.

Ознайомлення здобувачів освіти з математикою як особливим методом світопізнання, уявлення про математичне моделювання сприяють розвитку їхнього наукового світогляду.

Мета навчання математики в ліцеї випливає із загальної мети здобуття повної загальної середньої освіти – різнобічний розвиток особистості, створення умов для інтелектуального, морального й фізичного розвитку учнів. Досягнення зазначеної мети має бути забезпечене виконанням ряду завдань:

- забезпечити свідоме й міцне оволодіння учнями системою математичних знань, навичок, умінь, необхідних у повсякденному житті й майбутній трудовій діяльності, достатніх для успішного оволодіння іншими освітніми предметами й забезпечення неперервної освіти;
- створити умови для інтелектуального розвитку здобувачів освіти;
- забезпечити моральне, трудове, економічне, екологічне, естетичне, патріотичне виховання, формування позитивних властивостей особистості й рис характеру.

У процесі поглибленого навчання математики основні завдання суттєво доповнюються. Це обумовлено необхідністю виявлення та розвитку в учнів математичних здібностей, формування в них стійких інтересів до математики та професійної діяльності, суттєво пов'язаної з математикою й нарешті, підготовкою учнів до навчання у вищому закладі освіти.

Поглиблене вивчення математики здійснюється в старшій школі 10-11 класи (11-річної системи навчання) й має відповідати віковим можливостям і потребам ліцеїстів.

На першому етапі важливо допомогти здобувачам освіти з високим рівнем пізнавального інтересу усвідомити власні мотиви підвищеного інтересу до математики, іншим – реально оцінити свої навчальні можливості.

Навчання в старшій школі в класі з поглибленим вивченням математики передбачає наявність стійкого усвідомленого інтересу до математики та схильності до вибору в майбутньому пов'язаної з нею професії.

Ресурси:

- навчально-методичне забезпечення;
- підручникова та допоміжна література;
- інформаційно-комунікаційні технології;
- учителі відповідної кваліфікаційної категорії;
- кооперація з ВНЗ;
- сучасне мультимедійне обладнання.

Із поглибленим вивченням біології, екології та хімії

На сучасному етапі розвитку людства особливої актуальності набула проблема взаємодії суспільства і природи, яку ототожнюють з екологічною проблемою: начальне питання про виживання людства. У таких умовах з усією гостротою стоїть завдання про усвідомлення реальної екологічної небезпеки і визначення шляхів її відвернення. Це завдання має реалізувати багатопланова система формальної і неформальної екологічної освіти. Однією з її складових частин повинна стати екологічна освіта в закладах загальної середньої освіти.

Екологічна культура – це:

- феномен XX ст.., коли людство дедалі більше усвідомлює необхідність перевлаштування свого життя з тим, щоб воно стало безпечним, здоровим,

радісним, щоб екологічна культура кожного зокрема і всіх разом стала імперативом буття;

- такий напрям людської діяльності та мислення, від якого істотним чином залежать нормальне існування сучасної цивілізації, її сталий розвиток у майбутньому.

Екологічна освіта дає комплекс знань, що створює учням можливість вивчення теорії та оволодіння практикою в управлінні навколишнім середовищем, ліквідації негативних явищ і знаходження засобів їх усунення. Жодна окремо взята навчальна дисципліна (географія, біологія, хімія) не може охопити всі аспекти навколишнього довкілля.

Тобто необхідно здійснювати безперервну екологічну освіту, центральним ядром якої має бути загальноосвітній освітній заклад. Цей заклад покликаний забезпечити учням базовий рівень екологічної освіти, оволодіння основами екологічної культури. Учні мають достатні можливості для засвоєння наукових знань про взаємозв'язки історії людини й історії природи на основі системи загальних понять та закономірностей, усвідомлення законів природи як універсальної основи прийняття оптимальних рішень.

Особливе місце у формуванні змісту освіти в класах із поглибленим вивченням біології, екології та хімії відводиться забезпеченню рівня освіти понад державний стандарт, що передбачає вдосконалення змісту освіти, спрямованість змісту освіти на розвиток творчо-дослідницьких умінь, набуття учнями досконалих експериментальних навичок шляхом упровадження профільних спецкурсів, що знайомлять учнів з питаннями використання законів і теорій цих предметів на виробництві та практиці, з розвитком промисловості та сільського господарства.

Особлива увага в ліцеї приділяється еколого-валеологічній освіті, безперервність та практична цілеспрямованість якої забезпечує можливість надання знань про формування, зміцнення здоров'я людини як складової частини Природи і Соціуму, яка перебуває в гармонічній єдності з довкіллям, а не розгляд людини в її самодостатності, відірваності від соціального та природного середовища, тобто переосмислення принципу людиноцентризму.

Значну увагу передбачає приділяти фізичному розвитку дитини, питанням статевого виховання, здоровому способу життя.

Ресурси:

- навчально-методичне забезпечення;
- додаткова та допоміжна література;
- інформаційно-комунікаційні технології;
- учителі відповідної кваліфікаційної категорії;
- співпраця з ВНЗ;
- сучасне аудіо-, відео- і мультимедійне обладнання.

Із поглибленим вивченням географії та економіки

У класах із поглибленим вивченням географії та економіки здобувачі освіти матимуть змогу продовжити формування знань про географічну картину світу, що базується на розумінні теорії взаємодії суспільства й природи, відтворення і розміщення населення, світового господарства та географічного поділу праці, економічного районування, на розкритті глобальних та регіональних явищ і процесів, які відбуваються як у світі в цілому, так і в окремих субрегіонах та країнах.

Здобуваючи загальну середню освіту в класах із поглибленим вивченням географії та економіки, учні/учениці зможуть:

- засвоїти фундаментальні знання про економічне життя суспільства, а саме: основні економічні категорії законів, закономірностей, тенденцій;
- сформувати світогляд цивілізованої людини, що визнає такі загальнолюдські цінності, як свобода діяльності та вибору, право приватної власності, дотримання законності тощо;
- сприяти розвитку навичок раціональної економічної поведінки людини як споживача, найманого працівника, підприємця, платника податків, користувача суспільних благ, члена місцевої громади, активного виборця тощо.

Із поглибленим вивченням історії та права

Метою навчання учнів у класі із поглибленим вивченням історії та права проголошується формування правосвідомості молоді, як вимоги часу, суттєвої передумови вирішення поставлених перед українською державою завдань. Необхідність правової освіти та правового виховання обґрунтовується тим, що в підлітковому, юнацькому віці закладаються основи свідомості людини, фундамент подальшого формування особистості,

розвиваються пізнавальні інтереси, формуються стійкі принципи поведінки, закладаються основи мотиваційної сфери особистості.

Здобування освіти в класі з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти має сформувати громадянські особистісні якості ліцеїста, яких потребує демократичне суспільство: інтелектуальну чесність, відкритість розуму, повагу до правди, толерантність, уміння критично мислити.

У класі з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти під час процесу освіти перевага надаватиметься:

- формуванню вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності й керується морально-етично-правовими критеріями та почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці;
- вихованню громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття причетності до власної країни та до її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві.

Особливості науково-методичної роботи

Провідні принципи діяльності педагогічного колективу – це вдосконалення змісту базової освіти, розробка і освоєння нових педагогічних технологій, знайомство з інноваційними процесами в освіті України, демократизм, єдність індивідуалізації та диференціації в навчально-виховному процесі, самодіяльність педагогів та вихованців у творчому розвитку.

Розвиток педагогічного простору вчителів ліцею здійснюється в умовах значної кількості педагогічних циклів, що відбуваються в рамках діяльності методичних об'єднань всього педагогічного колективу, при спілкуванні з учнями, їх батьками, науковцями, викладачами вищої школи.

Співробітництво педагогів ліцею і викладачів вищої школи спрямовані на:

- створення нових і модифікованих освітніх програм;
- удосконалення технології навчання та виховання учнів, розробка різних типів уроків;
- підготовку навчальних посібників, методичних збірок.

Урок залишається однією із основних форм освітньо-виховного процесу, перевага надається нестандартним урокам: урок-залік,урок-семінар, інтегровані уроки, прес-конференції, аукціон знань та інтерактивним урокам.

Однією із головних особливостей ліцею, яка відрізняє його від інших освітніх закладів, є широке використання вузівських форм організації освітнього процесу. Це лекції, семінари, лабораторні заняття, практикуми, заліки. Така форма організації навчання готує учнів до вузівського освітнього процесу, активізує розумову діяльність, залучає до більшої самотності в оволодінні навчальним матеріалом.

Необхідним є використання форм навчальної і позаурочної роботи, яка підвищує рівень свідомості учнів, їх самостійності у прийнятті рішень. Це диспути, тематичні діалоги, опанування методологією виступів, участь у ділових іграх.

У позакласній діяльності надається перевага методиці колективної творчості, різноманітним формам навчально-пізнавальної діяльності: клуби за інтересами, дидактичний театр, пізнавальні ігри, філософський стіл, літературна вітальня тощо.

Ще однією нетрадиційною формою роботи ліцею є робота екологічного театру в межах обласної екологічної ліги «Екосвіт». Сама ця форма дозволяє охопити в короткий термін велику дитячу аудиторію й дає можливість привернути увагу учнів до екологічних проблем.

Методи навчання визначаються специфікою ліцею й передбачають різноманітні підходи для вирішення задач комунікативної діяльності вчителя.

Особливістю трактування методів навчання в ліцеї є взаємопроникнення і взаємозбагачення діяльності вчителя і здобувача освіти.

У роботі ліцею передбачається регламентація діяльності вчителя у визначенні методів – вони повинні бути найрізноманітнішими: від традиційних до авторських, із використанням вітчизняного та зарубіжного передового педагогічного досвіду.

Передбачається широке використання методу так званого «зворотного навчання або навчання, що виходить із зворотного зв'язку, коли процес здобуття знань будується на основі потреб ліцеїстів. У цьому випадку здобувачі освіти вчаться тому, чому вони хочуть навчатися».

Також передбачається більш широке впровадження методів навчання, заснованих на використанні імітаційних моделей поведінки ліцеїстів, особливо в процесі навчання в профільних класах, де закладаються основи майбутньої професійної діяльності.

Використання в освітньому процесі ділових та рольових ігор, методів вникнення в ситуацію, занурення в практику роботи за фахом підвищує інтерес до навчальних знань, формує відповідальність за прийняття рішень і створює постійний інтерес до обраної діяльності.

VI. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЛІЦЕЇ

З метою поглиблення всієї системи розвитку здобувачів освіти, їх інтересів, цінностей, професійних нахилів, для забезпечення індивідуального підходу, створення психологічного клімату, сприятливого для творчого розвитку всіх суб'єктів освітньо-виховного процесу в ліцеї створена психологічна служба, головним завданням якої є систематичне спостереження і вивчення психології дитини зі вступу і до закінчення ліцею, періодична діагностика за необхідності – корекція психічного розвитку, упровадження психолого-педагогічного проектування соціального розвитку особистості школяра, новітніх досягнень вікової та педагогічної психології в повсякденну практику ліцею.

Психологічна служба на основі комплексних показників розвитку ліцеїстів ліцею (карта індивідуального розвитку дитини, яка закладена в комп'ютер) забезпечує консультативну та корекційну роботу серед дітей та їхніх батьків на всіх етапах навчання.

Психологічна служба ліцею здійснює свою діяльність за двома напрямками:

- внутрішній напрямок, який полягає в розв'язанні повсякденних проблем, пов'язаних із різними труднощами в навчанні і вихованні дітей, із відхиленням у їхній поведінці, спілкуванні, формуванні особистості;
- перспективний напрямок, що спрямований на розвиток і становлення особистості кожної дитини, на формування її психологічної готовності до творчої праці в суспільстві.

Ці два напрямки тісно пов'язані: психологічна служба, вирішуючи в ліцеї перспективні завдання, повсякденно здійснює конкретну допомогу вихованцям та учням, які її потребують, батькам, учителям.

Першочергова мета взаємодії психолога з дитиною – це визначення її готовності до школи, виявлення індивідуальних особливостей як основи пошуку оптимальних способів навчання і виховання.

Кінцева мета полягає у формуванні психологічної готовності учнів до самореалізації (соціальної, професійної).

Для оцінки адаптованості здобувачів освіти до різних сфер життя, аналізу у міжособистісних взаємовідносин запроваджується психолого-діагностичне обстеження, яке має комплексний, систематичний і прогнозуючий характер:

- визначає фізичний, розумовий, емоційний, духовний рівень розвитку ліцеїстів;
- характеризує динаміку вікового розвитку, рівнів інтелектуального, емоційного, морального та духовного росту здобувачів освіти;
- виявляє дітей із загальною та спеціальною інтелектуальною духовною та емоційною обдарованістю;
- стимулює інтелектуальну активність ліцеїстів, активізує у ньому процеси самопізнання та самовдосконалення;
- забезпечує побудову практичних моделей внутрішньокласної диференціації та індивідуалізації навчання;
- зацікавлює батьків результатами діагностичних досліджень, сприяє встановленню міцних контактів між сім'єю та школою.

На загально-методичному рівні психологічна служба ліцею надає допомогу в організації диференційованого навчання, здійснює відбір здобувачів освіти, сприяє психологічному забезпеченню системи навчання.

На індивідуально-психологічному рівні психологічна служба ліцею веде консультації для ліцеїстів та їхніх батьків, сприяє розв'язанню гострих психологічних ситуацій, що можуть виникати між учнями, учнями – вчителями, учнями – батьками, учителями – батьками.

VII. КАДРОВА ПОЛІТИКА

З огляду на нову ситуацію в освітньому просторі України, педагог повинен уміти працювати в умовах вибору педагогічної позиції, технології, підручників, змісту, форми навчання тощо.

Отже, напрям професійної переорієнтації життєтворчої та культуротворчої місії – від маніпулятивної, авторитарної педагогіки до педагогіки особистісно зорієнтованої, комунікативної.

Діяльність ліцею потребує високопрофесійного кадрового забезпечення. Педагогічні кадри повинні мати стійкі соціальні і моральні устої, доброзичливе ставлення до учнів і всіх, хто їх оточує. Особливі вимоги висуваються до їх культурних знань та манери поведінки.

Провідними принципами під час відбору є:

- знання вчителем технологій виховання та навчання і способів їх використання в залежності від педагогічних ситуацій і завдань освітньо-виховного процесу;

- уміння досягати високих результатів у професійній діяльності; володіння навичками у визначенні оптимальних засобів подання навчальної інформації, уміння, яке забезпечує високу ефективність навчання;
- професійні навички до самовдосконалення, розширення кола знань;
- усвідомлення потреби та готовність до впровадження інноваційних технологій в освітньо-виховний процес.

Призначення на посаду й звільнення педагогічних та інших працівників ліцею, інші трудові відносини регулюються Законами України «Про працю», «Про повну загальну середню освіту» та іншими законодавчими актами.

Таким чином, головним завданням кадрової політики є створення педагогічного колективу, здатного забезпечити безперервну освіту шляхом діяльності кожного члену колективу.

VIII. УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Умовами реалізації є:

- комплексне вирішення організаційних питань, що стосуються функціонування ліцею на державному рівні;
- вирішення питань, що стосуються структури й змісту базових дисциплін, використання в освітньому процесі останніх досягнень у галузі педагогіки та психології;
- забезпечення необхідною науково-методичною літературою, матеріально-технічним оснащенням, дидактичними матеріалами, підручниками та посібниками для ефективної і якісної організації освітньо-виховного процесу в ліцеї;
- створення в колективі мікросередовища, що сприятиме розвитку педагогічної творчості, нових підходів до реалізації процесу навчання, наукового насичення, інформаційного забезпечення, модернізації форм, методів і засобів навчально-виховного процесу, реалізації на практиці педагогіки співробітництва, педагогічної гармонії, створення умов для творчої атмосфери постійного самоаналізу діяльності;
- наявність достатніх фінансових ресурсів для забезпечення освітньо-виховного процесу, що передбачає залучення, окрім бюджетних коштів, отриманих від надання ліцею додаткових освітніх послуг, у тому числі і платних, добровільних грошових внесків установ, організацій та окремих громадян;
- створення цілісної системи «Ліцей - ВНЗ», що передбачає узгодження програм спецкурсів і факультативів із відповідними кафедрами вищих навчальних закладів,

залучення викладачів ВНЗ до викладання профільних предметів, організацію занять ліцеїстів на кафедрах та в лабораторіях ВНЗ, організацію науково-дослідницької роботи під керівництвом науковців;

- створення цілісної системи пошуку та відбору до вступу в ліцей талановитої та обдарованої молоді, що передбачає застосування комплексу психолого-педагогічних досліджень та інструментарію визначення рівня обдарованості та інтелекту, проведення на базі ліцею відкритих інтелектуальних змагань (турнірів, конкурсів);
- забезпечення широкої інтеграції з системами зарубіжних країн.

Директор ліцею Тетяна ДРУКАЛЬСЬКА

Всього прошнуровано,
пронумеровано та скріплено
печаткою
34 (тридцять чотири)
аркушів
Начальник відділу освіти
Світлана ШВІД _____